

Рефлексія над розподілом робочого часу, який варто приділити для кожного етапу роботи, з метою визначення у разі необхідності пріоритетів, що максимально оптимізують час відведений для виконання завдання в цілому.

Ознайомлення з критеріями оцінювання

Опрацювання критеріїв оцінювання дозволяє учням зрозуміти, яким чином їх оцінюватимуть. Обґрунтування оціночної шкали забезпечує здобувачам освіти впевненість у навчанні позаяк вони добре знайомі з критеріями. Так учень/учениця зможе вивірити свій поступ в учінні і з'ясувати, чи відповідає його/її прогрес очікуваному, а також зможе оцінити себе.

На думку Варбе, багато наукових досліджень свідчать, що у більшості випадків навчання стає легшим і ґрунтовнішим, коли учень ознайомлений з «правилами гри», з прийомами та цілями їх підбору, а також усвідомлює помилки і труднощі, що виникають у процесі учіння.

ЛІТЕРАТУРА

1. Barbé G. *Stratégies de formation pour changer les pratiques évaluatives In Apprentissage d'une langue étrangère/seconde*, Bruxelles, De Boeck, Coll.: Pédagogies en développement, 2005.
2. Nunziati G. *Pour construire un dispositif d'évaluation formatrice*, Cahiers pédagogiques n°280, Paris, *Services d'édition et de vente des publications de l'Éducation nationale*, 1990, p. 47–51.
3. Tagliante C. *La classe de langue*, Paris, CLE International, 2006.

Єлизавета РОГОВСЬКА
(Житомир, Україна)

ХОРОВИЙ КОЛЕКТИВ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-МУЗИКАНТІВ

Хорове мистецтво належить до однієї з основних сфер світу культури, має потужний соціально-культурний, пізнавально-просвітницький, прагматичний та компенсаторний потенціал.

У дослідженні ми спиралися на положення, що науковий, системний характер діяльності соціальних інститутів культурологічного та мистецького профілю, а також соціально-орієнтована, поліфункціональна діяльність аматорських хорових колективів сприяють формуванню творчої особистості, включаючи соціалізацію, самовизначення, професіоналізацію та самореалізацію їх учасників. Як зазначає О. Сіненко, «само на індивідуальному рівні здійснюється динамічно-процесуальне «охоплення» змістового наповнення мистецтва хорового співу з постійним перебігом на якісно новий і більш високий рівень його опанування, усвідомлення й, як результат, трансляції в соціокультурний простір. Унаслідок цього кожний учасник має можливість реально нівелювати наявні обмеження, виходячи на межу індивідуальної творчості й самореалізації як у художньо-творчій аматорській діяльності, так і в життєтворчості» [4, 154].

Метою нашого дослідження є аналіз діяльності окремих хорових колективів навчальних закладів мистецького спрямування Житомирщини.

Житомирський коледж культури і мистецтв – навчальний заклад, який здатний до самостійного життя, сприйняття та швидкого засвоєння надбань світової духовної та культурної спадщини. Тут створено колективи, творчість яких органічно пов'язана з навчанням студентів. Одним із таких колективів є народний хор коледжу. Історія хору бере початок у 1972 році, коли педагог Грицевич Мирон Петрович створює ансамбль з 14 студентів хорового відділу, який зразу ж розпочав свою концертну діяльність. У 1981 році ансамбль реорганізовано в зведений народний хор коледжу. За високі успіхи у розвитку народного хорового співу колективу присвоєне звання «народний» (1998).

Перший художній керівник колективу – заслужений працівник культури Мирон Грицевич – тонкий художник, чудовий знавець народної обрядовості, наситив репертуар хору українськими колядками, щедрівками, обрядовою та духовною музикою. Належне місце в репертуарі посідають твори сучасних композиторів, а також обробки народних пісень, зроблених керівником колективу.

Підкреслимо, що кожне виконання хорового твору підсилюється театралізованими засобами, що перетворює кожен концертний виступ у музично-театральне дійство.

Народний хор коледжу – постійний учасник обласних мистецьких заходів, переможець Республіканського огляду-конкурсу хорів училищ культури мистецтв України 1996 року, лауреат Всеукраїнського фестивалю майстрів мистецтв народної творчості. Неодноразово перемагав на Всеукраїнському фестивалі-конкурсі колективів народного хорового співу П. Демущького (2001, 2007) [3].

Жіночий академічний хор Житомирського коледжу культури і мистецтв вважається окрасою навчального закладу. З 2000 року художнім керівником і головним диригентом є Тетяна Гордеева, талановитий хормейстер-педагог, що своєю натхненною працею сприяє підвищенню виконавського рівня хору, передає свій творчий досвід і знання молоді.

Академічний хор коледжу бере активну участь у численних мистецьких заходах Житомирщини, виступає із сольними концертними програмами. Репертуар хору – це десятки яскравих обробок українського народного мелосу, твори класичної хорової музики, сучасних українських авторів.

Колектив влітає у свої концертні виступи оригінальні елементи театралізації: застосування світлових ефектів, елементів акторської майстерності (українська народна пісня в обробці І. Бідака «Сходило вранці сонечко»); елементи хореографії (закарпатська народна пісня в обробці В. Зубицького «За нашим столом») та ін.

Колектив підтверджує свою професійну майстерність перемогами на всеукраїнських і міжнародних конкурсах хорового мистецтва (Всеукраїнський конкурс хорового мистецтва імені Лесі Українки (Луцьк, 2006), V Всеук-

раїнський хоровий конкурс імені Миколи Леонтовича (Київ, 2006), Всеукраїнський конкурс хорових колективів та камерних вокальних форм імені Бориса Лятошинського (Київ, 2007) [2].

Історія студентського хору Житомирського музичного фахового коледжу імені В.С. Косенка починає свою історію з 1933 року. Хор складався з молоді, яка прагнула навчитися хоровому співу. За роки існування хор вийшов за межі навчального колективу і перетворився на яскраву концертну одиницю. Про це свідчать мистецькі проекти за участю хору.

Так, 4 травня 2016 року, в Житомирській обласній філармонії урочисто було відкрито єдине в країні Всеукраїнське товариство Едварда Гріга на базі Житомирського музичного училища імені В. С. Косенка, яке за свою більш ніж столітню історію стало осередком музичної культури міста. Урочистий захід відвідали посол Королівства Норвегія в Україні пан Йон Елведаль Фредріксен та перший секретар посольства Сігбйорн Літланд, віце-президент Міжнародного товариства Едварда Гріга Беріл Фостер (Великобританія) та президент Німецького товариства Едварда Гріга Гельмут Лоос (Німеччина), а також гості із різних міст України, зокрема Києва, Харкова, Львова.

У рамках проведення заходів відбулася прем'єра в Україні незавершеної опери Е. Гріга «Олаф Трюггвасон», підготовлена музичними колективами училища, зокрема симфонічним оркестром (керівник – Олександр Чемерис), хором (керівник – Андрій Морозюк) та солістами (Євгенія Гінтовт, Тетяна Головіна, Олег Синиця) [5].

У творчому доробку хорового колективу є участь та перемоги на всеукраїнських фестивалях хорового мистецтва (I Всеукраїнський фестиваль-конкурс хорового мистецтва ім. Володимира Пекара, VIII Всеукраїнського конкурсу імені Миколи Леонтовича та ін.).

У своєму дослідженні ми не могли не згадати народний хор «Полісся Бердичівського педагогічного коледжу.

Народний хор «Полісся» організований у 1990 році на базі хору студентів дошкільного відділу. За високу професійність виконання та пропаганду поліського фольклору у 1996 році колективу присвоїли звання «народний» із назвою «Полісся». Засновником і керівником колективу є заслужений працівник культури України В.І. Пупін.

Народний хор «Полісся» неодноразово ставав володарем Гран-Прі: у 2001 році на першому хоровому конкурсі імені А. Пашкевича, у 2007 році на фестивалі «А льон цвіте».

Хор постійно пропагує українську народну пісню в місті та за його межами, є учасником концертів та заходів різних рівнів, є улюбленим творчим колективом коледжу. У 2008 році його виступ слухали студенти та викладачі Луцького педагогічного коледжу та шанувальники хорової музики у Луцькій філармонії.

Сьогодні цей творчий колектив об'єднує більше 50 студентів, 7 викладачів – учасників оркестрової групи [1].

Ще один хоровий колектив заслуговує на увагу. Це камерний хор «Артанія» Житомирського державного університету імені Івана Франка. Художній керівник та диригент – відмінник освіти України Валентин Федорченко. До складу колективу входять студенти навчально-наукового інституту педагогіки. Репертуар складають твори українських та європейських композиторів.

Хор «Артанія» – учасник щорічних мистецьких заходів, які проводяться в університеті (творчі звіти художніх колективів, тематичні концерти); місті (участь у концертах до Днів Європи 2007, 2008, 2009 рр.). Також хор брав участь у Міжнародному хоровому фестивалі «Polonijne Lato» (Кошалін, Польща, 2007, 2009 рр.); I Міжнародному Хоровому Фестивалі імені кс. Едмунда Шиманського (Мурована Госліна, Польща, 2008), III та IV Міжнародному фестивалі «Житомирська музична весна» (2011, 2012, 2013 рр.). Колектив є дипломантом Всеукраїнського хорового фестивалю-конкурсу присвяченого 150-річчю від дня народження Б. Грінченка (II місце у категорії «Навчальні заклади III-IV рівнів акредитації» (Київ, 2013), дипломантом II Всеукраїнського хорового фестивалю-конкурсу «Грінченківська весна», (III місце у категорії «Навчальні заклади III-IV рівнів акредитації» (Київ, 2015), Всеукраїнського конкурсу «Жайвір скликає друзів» (Лауреат III премії (Львів, 2017)) та фестивалю хорового мистецтва «Жайвір скликає друзів» (Львів, 2018).

Хор «Артанія» виступав з концертом української хорової музики на Сьомій асамблеї громадянського суспільства Східного партнерства (Київ, 2015).

У висновках зазначимо, що хоровий спів історично був першим проявом формування професійного музичного мистецтва, а хоровий колектив, що функціонує у початкових закладах мистецької освіти є справжньою творчою лабораторією виховання майбутніх керівників народних співочих гуртів, носієм живих традицій хорової культури українського народу та найкращих зразків світової хорової літератури, художньо-творчим осередком національно-патріотичного виховання студентів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бердичівський педагогічний коледж. Народний хор «Полісся». URL: <http://bpedk.com.ua/tvorch-kolektivi.html>
2. Житомирський коледж культури і мистецтв. Жіночий академічний хор коледжу. URL: http://muzauk.at.ua/index/tvorchi_kolektivi/0-24
3. Житомирський коледж культури і мистецтв. Народний хор коледжу. URL: http://muzauk.at.ua/index/tvorchi_kolektivi/0-24
4. Сіненко О.О. Питання організації студентської хорової самодіяльності в науковій літературі. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/23/part_1/36.pdf
5. У Житомирі прем'єрою опери відкрили Всеукраїнське товариство Едварда Гріга. URL: <http://ruporzt.com.ua/kultura/80305-u-zhitomir-premyeroyu-operi-vdkrili-vseukrayinske-tovaristvo-edvarda-grga.html>